

очи. Днитѣ си затекоха като обикновено. Идваха роднини и приятели при баща ми и разговаряха за преживяното. Баба и майка ми разправяха за затвора и боя въ хаджи Петровия яхъръ и за разпита имъ. Баба се заливаше въ сълзи, кръстѣше се и нареждаше: „Ще върне Господь. Нѣма да остави той така неплатено. Ще прати Той на турцитѣ нѣкакво тегло и ще разбератъ нашето. Тоя Батакъ... така нѣма да имъ мине!“

Източи се тая година и другата настъпни. Какво ставаше, разбира се, като дете, не долавяхъ, но слушахъ, че турцитѣ отъ селото, постоянно, кога едни, кога други отиватъ въ аскера. Но ето, презъ ноемврий, въ началото на декемврий започнаха да пристигатъ турски бѣжанци. Едни оставаха въ село, други продължаваха надолу къмъ Разлога.

— „Дѣдо Иванъ иде!“ — шепнѣше се вече и предъ децата. Азъ не знаехъ що е това и какъвъ е тоя „дѣдо Иванъ.“ Мислѣхъ, че се говори за празника свети Иванъ. Но баба го знаеше добре, макаръ и да бѣ чувала само за него.

— „Дѣдо Иванъ иде!“ шепнѣше ни баба и ронѣше сълзи, гледайки отъ прозореца на гостната къмъ пълното съ бѣжанци хорище. Снѣгъ валише, мокро, студено. Жени, деца, накачени на коне, на магарета, на биволици, зъзнѣха на пазарището и чакаха да ги настанятъ изъ селото. Все пристигатъ, пристигатъ, пристигатъ... Пазарището и близкитѣ улици сж набити отъ хора, добитъкъ цѣли чарди подкарани, сѣкашъ отъ полето. Който имаше магаре или сакатъ старъ конь, даваше го и вземаше чифтъ хубави, искърска порода волове.